

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Martinii Tridentini E Societate Jesu Sinicae Historiae Decas Prima

Martini, Martino

Monachii, 1658

Ad Lectorem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11848

AD LECTOREM.

EXTRÉMÆ Asia sive magni Sinarum Imperij compendio & annorum ordine comprehensam Historiam, Europæis adhuc ignotam, tibi represento, amice Lector. Vetustiore, si sacram excipias, & si credendum Sinus, certiore orbis non habet; id quod legenti luce meridianâ clariùs patebit. Tradit enim à gentis ^{Chronologia Sinica accuratio,} origine ad Christum natum non modò magna temporum intervalla & Sinensium Imperatorum seriem; sed in quovis insuper temporum cyclo (quem Sina jam inde à primis retro initijs annorum sexaginta cursu definerunt) ostendit, quo anno Cycli tunc labentis Regum quilibet imperium adierit, quove anno res in omnem partem memorabiles gesserit. Accedunt siderum observationes ab orbe condito antiquissimæ non pauca, Dionysio, Eratosthene, Hipparcho priores; quæ in omni Chronologia pro temporum normâ semper habitæ, quippe bases & characteres temporum naturales, ideòque certa. Ex quibus omnibus haud dubia annorum series contextitur. Et Sinica quidem Chronologia fides tantò est
A integrior,

Ad Lectorem.

*integrior, quòd Sinae sibi solis ac sua tantum scripserint, exterarum gentium aut ignari aut contemptores. Ut-
cunque est, postquam nec externis placere, nec sese jacta-
re studium fuit; mentiendi causas procùl habuere. Id-
que tantò minus, quòd à vetustate vel sanguinis vel
temporis nulla sit apud hanc gentem nobilitas. Pauper-
rimo cuique per literas patet iter ad summa. Hinc nul-
la circa Sinensium historiam inter ipsos controversia,
nulla de regiarum familiarum annorumque serie dissi-
dia, quæ tamen apud nos ita fervent, ut Chronologorum
ferè quilibet à quovis dissentiat.*

Nobilitas
Sinica to-
ta à stu-
dijs.

*Cum igitur in omni vitæ artiumque genere incre-
dibilis utilitas ac delectatio sit historiae veritate subni-
xæ; penitus confido me operam minimè perditurum,
quin potius ijs, qui aut historiae aut chronologiae se tra-
dunt, rem omnino gratum hoc opere me facturum. Hic
enim reperient, quæ cum temporum suorum ratione
componant atque expendant. Deinde mirandos in re-
motissimo regno eventus ac mutationes rerum & fortu-
næ legent: id est, evanescentes tyrannorum technas, po-
litia & gubernationis modos diversos, imperiorum con-
servationem aut ruinas, unà cum interitus causis, fa-
milias subito in sublime evectas aut everfas, heroum
eximia facinora, singularum artium, virtutum ac vi-
tiorum*

Ad Lectorem.

tiorum exempla deprehendent; è quibus seu fugiendis seu sequendis, rectè vivendi documenta sumant.

Et hæc omnia uno velut intuitu perlustrare in hac synopsi licebit; quam, uti dictum, ab origine Sinicæ gentis ad Christum usque natum, quâ potui brevitate claritatèque ex innumeris Sinicæ Historiæ libris studiosè congesi. Quorum voluminum Scriptores constanti non minus fide quàm labore historiam ita profecuti sunt, ut, etsi ea sit una atque perpetua, plurimos tamen habeat authores, alios alijs antiquiores; à quibus ordine congesta est. Neque enim Scriptori sequentium temporum licet historiam priorem corrigere vel in dubium vocare; sed id muneris habet, ut ex fide temporum suorum annales prioribus subtexat, eòsque Imperatoris jussu continuâ serie prosequatur.

Historia
Sinica
quo pacto
continua-
ta.

In hoc itaque opere tam vasto Herculeum laborem exantlassè mihi videor. Ea est enim Sinensium literarum difficultas, ut earum cognitio humanas vires & ætatem superare videatur. Continet characteres, aut verius hieroglyphica, supra sexagies mille, omnes figurâ & significatione diversos. Nec enim, ut nostrates, ex aliquo certo Alphabeti ordine vel methodo constant; sed res qualibet figuram habet, quâ exprimat, ab alijs diversa,

Characte-
rum Sini-
corû diffi-
cultas.

Ad Lectorem.

versam, nullâ arte vel normâ compositam & velut casu subjectæ rei attributam. Decem ipsos annos in hoc molestissimo studio ita consumpsi, ut præter libros, è quibus statas preces recitabam, alium quàm Sinicum in manus non sumerem. Huic uni genti prodesse linguæ tam operosæ peritiâ tunc studebat animus, quòd me nunquam rediturum in Europam, crederem. Postea verò quàm reverti Majorum autoritate sum jussus; hoc opus aliâque secutura suscepi, ne meus reditus Europæis non prodesset. Si laborem hunc meum intellexero legentibus gratum accidere; stimulo id mihi erit, reliquam à Christo Nato historiam ad hæc usque tempora pertexendi. Neque committam, ut aliæ binæ decades diu desiderentur. Equidem nunquam hoc opus fuissèm aggressus, nisi Atlanti Extremæ Asiæ, quem paucis abhinc annis edidi, lucem apprimè necessariam inde accessuram credidissèm. Ex utroque enim Imperij Sinici, de quo tam varia tamque fabulosa circumferuntur, exacta pendet ac vera cognitio.

Ceterùm, quemadmodum Europam olim deserui, ut Sinis eâ, quæ nobis divinitus affulsit, veritatis luce carentibus, ejusdem viam monstrarem; ita nunc Majorum jussu remissus in Europam, maximi Imperij notitiam toties desideratam Europæis denegare nolui.

Horum

Ad Lectorem.

Horum enim gratiâ hunc laborem in ipso reditu aggressus, longissimo duorum annorum & aliquot insuper mensium itinere ad finem adduxi, ut simul utilitatem, simul delectationem antiquissimæ historiæ novitate legentibus afferrem. Quod si sum consecuturus; non historiæ, sed bonorum omnium authorem Deum laudam, cujus beneficio inter maritimæ profectionis molestias moramque ista lucubrare potui. Quæ qui leget, facile discet Numinis omnia ritè constituentis sapientiam; quæ sibi semper similis in orbis totius & singulorum regnorum gubernatione, semper summa, semper adoranda est.

Quod ad vocabulorum pronuntiationem attinet; omnia quæ per ch scribo, more Hispanico sunt efferenda. Multa quoque per ng scribo, quæ alij per m expressere, uti Peking; ubi alij Pekim posuere. Nam hæc litera m apud Sinas in fine syllabarum ore aperto, ut à Lusitanis efferri solet; alioqui Sinica pronuntiatio haudquaquam exprimeretur, quæ potius in ng, quàm m finitur.